

Pridobivanje dokazov prek videokonference - Slovenija

KAZALO

- 1 Ali je dokaze mogoče pridobiti prek videokonference s sodelovanjem sodišča v državi članici, ki je zaprosila, ali neposredno s strani sodišča v navedeni državi članici? Če je mogoče, kateri nacionalni postopki ali zakonodaja se uporabljajo?
- 2 Ali so kakšne omejitve glede vrste oseb, ki so lahko zaslišane prek videokonference – na primer, ali so lahko na tak način zaslišane samo priče ali se lahko zaslišijo tudi drugi, kot na primer izvedenci ali stranke?
- 3 Kakšne so morebitne omejitve glede vrste dokazov, ki se lahko pridobijo prek videokonference?
- 4 Ali so kakšne omejitve glede kraja, kjer mora biti oseba zaslišana prek videokonference – tj. ali mora to biti na sodišču?
- 5 Ali je dovoljeno snemati zaslišanje prek videokonference in če je, ali je oprema na voljo?
- 6 V katerem jeziku mora biti zaslišanje: (a) za zaprosila na podlagi členov 10 do 12; in (b) za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17?
- 7 Če so potrebni tolmači, kdo jih mora zagotoviti za obe vrsti zaslišanj in kje morajo biti?
- 8 Kateri postopek se uporablja za ureditev zaslišanja in obveščanje osebe, ki bo zaslišana, o času in kraju? Koliko časa vnaprej je treba določiti datum zaslišanja, da bi bila zaslišana oseba pravočasno obveščena?
- 9 Kakšni so stroški uporabe videokonference in kako se plačajo?
- 10 Kakšne so morebitne zahteve glede zagotavljanja, da je bila oseba, ki jo neposredno zasliši sodišče, ki je zaprosilo, obveščena, da je sodelovanje na zaslišanju prostovoljno?
- 11 Kakšni so postopki za preverjanje istovetnosti osebe, ki bo zaslišana?
- 12 Kakšne so zahteve glede izrekanja prisega in kakšne podatke mora zagotoviti sodišče, ki je zaprosilo, kadar je za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17 potrebna prisega?
- 13 Kakšna je ureditev za zagotavljanje, da sta na kraju videokonference prisotni oseba za stike, s katero se sodišče, ki je zaprosilo, lahko poveže, in oseba, ki je na voljo na dan zaslišanja za upravljanje videokonferenčne opreme in odpravljanje morebitnih tehničnih težav?
- 14 Kateri morebitni dodatni podatki se zahtevajo od sodišča, ki je zaprosilo?

1 Ali je dokaze mogoče pridobiti prek videokonference s sodelovanjem sodišča v državi članici, ki je zaprosila, ali neposredno s strani sodišča v navedeni državi članici? Če je mogoče, kateri nacionalni postopki ali zakonodaja se uporabljajo?

Dokaze je možno pridobivati z videokonferenco tako s sodelovanjem sodišča v državni članici, ki je zaprosila, kot neposredno s strani sodišča v navedeni državi članici. V vseh civilnih in gospodarskih zadevah se uporabi 114a. člen Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP), ki določa da lahko sodišče s soglasjem strank strankam in njihovim pooblaščenecem dovoli, da se v času naroka nahajajo na drugem mestu in tam opravljajo procesna dejanja, če je zagotovljen zvočni in slikovni prenos iz kraja, na katerem se opravlja narok, v kraj oziroma kraje, na katerem se nahaja oziroma se nahajajo stranke in pooblaščenca ter obratno (videokonferenca). Pod temi pogoji lahko sodišče odloči, da se izvede tudi dokaz z zaslišanjem strank in prič ter dokaz z izvedencem.

2 Ali so kakšne omejitve glede vrste oseb, ki so lahko zaslišane prek videokonference – na primer, ali so lahko na tak način zaslišane samo priče ali se lahko zaslišijo tudi drugi, kot na primer izvedenci ali stranke?

Z uporabo videokonference so lahko zaslišane stranke in priče, izvede pa se lahko tudi dokaz z izvedencem. Stranke in pooblaščenca (npr. odvetniki) lahko preko videokonference izvajajo vsa procesna dejanja.

3 Kakšne so morebitne omejitve glede vrste dokazov, ki se lahko pridobijo prek videokonference?

Načeloma lahko stranke in pooblaščenca na oddaljeni lokaciji opravljajo vsa procesna dejanja. ZPP možnosti izvedbe dokazov z videokonferenco omejuje na dokazna sredstva, ki so taksativno naštet (zaslišanje stranke, priče in dokaz z izvedencem). Torej ni mogoče, da se na način videokonference izvede dokaz z ogledom ali dokaz z listinami.

4 Ali so kakšne omejitve glede kraja, kjer mora biti oseba zaslišana prek videokonference – tj. ali mora to biti na sodišču?

Načeloma lahko stranke in pooblaščenca na oddaljeni lokaciji opravljajo vsa procesna dejanja. Glede kraja, kjer se zunaj sodišča nahaja druga oseba, ni omejitev.

5 Ali je dovoljeno snemati zaslišanje prek videokonference in če je, ali je oprema na voljo?

ZPP daje v 125.a členu pravno podlago za zvočno in slikovno snemanje naroka. V skladu z navedeno določbo lahko predsednik senata odredi zvočno ali slikovno snemanje naroka. To pomeni, da ima predsednik senata, pred katerim teče postopek, diskrecijsko pravico odločiti ali se bo izvedlo zvočno ali slikovno snemanje naroka. V skladu s 114.a členom stranka zahtevka, da sodišče videokonferenco mora omogočiti, nima. Pobudo za izvedbo videokonference sicer lahko da tudi sodišče, vendar mora dobiti soglasje strank. Sklep, s katerim sodišče odredi videokonferenco, mora biti izdan v ustreznem času pred nameranim narokom, upoštevajoč čas za tehnično pripravo, prav tako pa je na tak način vnaprej zagotovljena obveščenost stranke, ali mora priti na sodišče ali ne.

Od leta 2011 je na vseh okrožnih sodiščih (11 lokacij) v Sloveniji opremljena z vso potrebno opremo za izvajanje videokonferenc in za snemanje takšnih povezav vsaj ena razpravna dvorana. Snema se lahko samo zvočno ali video ali oboje hkrati. Na voljo pa so tudi trije mobilni kompleti videokonferenčne opreme, ki jih lahko sodišča uporabi tudi na okrajnih ali drugih sodiščih. Ker se videokonferenca vzpostavlja preko centralne vstopno /izstopne točke, je mogoče vsako videokonferenco tudi posneti, seveda po odredbi sodnika.

6 V katerem jeziku mora biti zaslišanje: (a) za zaprosila na podlagi členov 10 do 12; in (b) za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17?

Na podlagi členov 10 do 12 Uredbe zaslišanje izvaja zaproseno sodišče, tako da le to poteka v jeziku ki je pri sodišču v uradni rabi (slovenščina in jezika narodnih skupnosti, ki sta v uradni rabi pri sodiščih na območju teh narodnih skupnosti, in sicer italijanščina in madžarščina) in po potrebi s prevodom v jezik, ki ga razume stranka oziroma drug udeleženec v postopku, če ta tako predlaga ali če sodišče ugotovi, da stranka oziroma drug udeleženec v postopku ne razume slovenskega jezika.

Na podlagi člena 17. uredbe zaslišanje izvaja neposredno sodišče, ki je zaprosilo. V tem primeru lahko zaslišanje poteka v tujem jeziku ob predpostavki, da se zagotovi ustrezen prevod v jezik, ki ga razume stranka oziroma drugi udeleženci v postopku.

7 Če so potrebni tolmači, kdo jih mora zagotoviti za obe vrsti zaslišanj in kje morajo biti?

V primeru uporabe tolmačev le te lahko zagotovi tako zaproseno sodišče kot sodišče, ki zaproša (odvisno od dogovora med sodiščema). Prav tako se lahko nahajajo na lokaciji zaprosenega sodišča, na lokaciji sodišča, ki zaproša ali na tretji lokaciji.

V praksi so tolmači pri osebi, ki potrebuje prevod, torej na lokaciji zaprosenega sodišča, če sodišče, ki je zaprosilo, zaslišuje v svojem jeziku na podlagi 17. člena Uredbe ali na lokaciji sodišča, ki je zaprosilo, če zaproseno sodišče opravlja zaslišanje na podlagi členov 10 do 12 Uredbe.

8 Kateri postopek se uporablja za ureditev zaslišanja in obveščanje osebe, ki bo zaslišana, o času in kraju? Koliko časa vnaprej je treba določiti datum zaslišanja, da bi bila zaslišana oseba pravočasno obveščena?

Osebo, ki bo zaslišana, je potrebno osebno s pisnim vabilom povabiti na sodišče. V vabilu se med drugim napiše tudi kraj in čas, kjer bo zaslišana. Določene priče se zaradi starosti, bolezni ali hudih telesnih napak lahko zasliši v njihovem stanovanju. Zakon o pravnem postopku ne določa koliko časa prej morajo biti vabljene osebe, vendar je potrebno strankam za pripravo na narok pustiti najmanj petnajst dni časa od prejema vabila do naroka. Tega roka pa ni treba spoštovati, če se stranka vabi kot priča.

9 Kakšni so stroški uporabe videokonference in kako se plačajo?

V skladu s 153. členom ZPP mora stranka, kadar predlaga izvedbo dokaza, založiti znesek, potreben za stroške, ki bodo nastali z izvedbo dokaza. Če predlagata izvedbo dokaza obe stranki, sodišče odloči, da naj znesek za stroške založita obe stranki po enakih delih. Stroški se povrnejo glede na uspeh v pravi.

V RS uporaba videokonferenc ni plačljiva.

10 Kakšne so morebitne zahteve glede zagotavljanja, da je bila oseba, ki jo neposredno zasliši sodišče, ki je zaprosilo, obveščena, da je sodelovanje na zaslišanju prostovoljno?

ZPP ne predvideva dodatnih zahtev.

11 Kakšni so postopki za preverjanje istovetnosti osebe, ki bo zaslišana?

Pred zaslišanjem priče, se jo vpraša za ime in priimek, ime očeta, poklic, prebivališče, rojstni kraj, starost in njeno razmerje do strank (tretji odstavek 238. člena Zakona o pravdnem postopku).

12 Kakšne so zahteve glede izrekanja prisega in kakšne podatke mora zagotoviti sodišče, ki je zaprosilo, kadar je za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17 potrebna prisega?

ZPP prisega ne pozna. V skladu z 238. členom sodišče pred začetkom zaslišanja pričo opomni, da je dolžna govoriti resnico in da ne sme ničesar zamolčati, nato pa jo opozori na posledice krive izpovedbe.

13 Kakšna je ureditev za zagotavljanje, da sta na kraju videokonference prisotni oseba za stike, s katero se sodišče, ki je zaprosilo, lahko poveže, in oseba, ki je na voljo na dan zaslišanja za upravljanje videokonferenčne opreme in odpravljanje morebitnih tehničnih težav?

ZPP nima takšne določbe.

V praksi se najmanj teden dni pred videokonferenco izvede testna povezava, pri kateri se preveri, ali povezava deluje, ali je dovolj kvalitetna in se odpravi morebitne pomanjkljivosti. Na ta način se zagotovi, da bo tehnik, ki je prisoten na obravnavi, videokonferenčno opremo lahko uporabil brez težav, saj naj bi bile le te predhodno odpravljene. Sodišča pa si hkrati z zaprosilom ali naknadno izmenjata kontaktne podatke oseb, ki bodo zagotovili tehnično izvedbo videokonference.

14 Kateri morebitni dodatni podatki se zahtevajo od sodišča, ki je zaprosilo?

ZPP nima takšne določbe.

V praksi sodišče ki zaproša posreduje obrazec z vsemi tehničnimi podatki o videokonferenčnem sistemu ter kontaktnimi podatki strokovne osebe, ki bo izvedla tehnični del videokonference, zaprošenemu sodišču hkrati z zaprosilom. Obe sodišči potrebujeta podatke o videokonferenčnih sistemih, načinu povezave (ISDN, IP), hitrosti povezave, naslovu (klicna številka), jezik, kise bo uporabljal pri testiranju, datum in ura testiranja, morebitna časovna razlika ter kontaktne podatke tehnika, ki bo poskrbel za tehnično izvedbo.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 01/06/2016